

Man gik derpaa til:

Første Behandling af Forslag til Lov om Udfærdigelse af Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner i Jylland m. m.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 4269).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Thomas Larsen: Det var en ret besværlig Opgave, der blev overdraget Telefonkommissionen af 1917, at tilrettelægge Fornyelsen af de for alle Landets private Telefonselskaber udløbende Koncessioner, og ganske særlig har dette været Tilfældet lige overfor det jydsk Telefonvæsen, som det foreliggende Lovforslag omhandler. Jeg skal ikke ved Omtalen af dette komme stærkt ind paa Enkeltheder, men blot i Hovedtræk pege paa det, der maatte være Grundlaget for Kommissionens Arbejde med Hensyn til dens Forsøg paa at faa en saa god Telefonordning som overhovedet muligt i Jylland. Efter at have foretaget en Række Undersøgelser stillede Kommissionen sig paa det Standpunkt, at en virkelig god Telefonordning for Jyllands Vedkommende ikke lod sig gennemføre, medmindre Telefonvæsenet blev et samlet Helé. Som det vil være de ærede Medlemmer bekendt, var og er det jydsk Telefonvæsen meget delt, idet der foruden de to store Selskaber, det sydjydske og det nordjydske, der har Koncessioner, tillige er en hel Del smaa Selskaber, der ogsaa driver Telefonvirksomhed, og hvoraf nogle er anerkendt; endelig har ogsaa Statstelefonen nogle smaa lokale Anlæg hist og her, saa det hele System er meget indviklet, for saa vidt man overhovedet kan tale om et System i saa Henseende. Men hertil kommer nu, at de sønderjydske Landsdele, der ved Genforeningen kom tilbage til Danmark, havde et meget primitivt Telefonvæsen, der i det hele lod meget tilbage at ønske. Det, det gjaldt om, var derfor hurtigst muligt at komme til en Ordning, saa at man kunde skride til Forbedringer indenfor disse Landsdeles Telefonvæsen. En saa an lod sig imidlertid ikke gennemføre paa een Gang, og da man kunde forudse, at Forhandlingerne med de jydsk Telefonselskaber om en Sammenslutning under en eller anden Form vilde blive ret lange og vanskelige, valgte man ved Gennemførelsen af Lov af 30. Juni 1919 om Fornyelse af Koncessionerne for Telefonselskaberne paa Øerne at udskyde Spørgsmaalet om de jydsk

Selskabers Koncessioner til et senere Tidspunkt. Som nævnt var Telefonforholdene i de sønderjydske Landsdele af en saadan Beskaffenhed, at man der straks maatte tage fat paa en Forbedring, og Kommissionen indstillede derfor til Ministeren at lade det sønderjydske Telefonvæsen overtage af Staten, idet det dog var en Forudsætning, at Telefontaksterne for de sønderjydske Landsdeles Vedkommende skulde ligge i samme Niveau som de private Selskabers Takster Nord for den gamle Grænse. Det var tillige en Forudsætning, at Statstelefonvæsenet skulde føre et særskilt Regnskab over Telefondriften i Sønderjylland, saaledes at det til enhver Tid kan ses, hvordan Forholdet mellem den offentlige og den private Drift stiller sig. Jeg maa maaske her tilføje, at Telegrafvæsenet er ganske indforstået i denne Forudsætning.

Efter at Regeringen og Rigsdagen havde tiltraadt denne Indstilling, skulde Kommissionen tage Standpunkt til ogsøge at gennemføre sine Planer for det øvrige jydsk Telefonvæsens Vedkommende. Disse Planer gaar ifølge Kommissionsbetænkningen, som ledsager Lovforslaget, kort og godt ud paa, „at Jyllands lokale Telefonvæsen Nord for den tidligere Landegrænse med Undtagelse af Skagen fremtidig bliver en samlet Helhed, at Stat og Kommuner faar størst mulig Adgang til Delagtighed i Foretagendet, og at dette gennem Koncession med tilhørende Regnskabsreglement, Selskabsvedtægter, Takstbestemmelser og Driftsbestemmelser organiseres saaledes, at Befolkningen kan ventes at opnaa en saa god Telefonbetjening, som den tekniske Udvikling til enhver Tid tillader, for et Vederlag, der ikke overskrider, hvad der er nødvendigt, naar den i Foretagendet indskudte Kapital skal have et passende Udbytte“.

Det var altsaa Programmet, og Kommissionen optog derefter Forhandlingerne med de store jydsk Selskaber om en Ordning paa Grundlag af Andelstanken. Forholdet var nemlig det, at der i Jylland herskede stor Uro blandt Telefonabonnenterne, og Uroen var forøget, fordi det havde været nødvendigt at forhøje Telefontaksterne, da der maatte indføres store og gennemgribende Forbedringer i det jydsk Telefonvæsen. Kommissionen mente derfor, at man lettest vilde naa til en Ordning, der kunde bringe Ro, hvad der vilde være lige tjenligt for Selskaberne og for Abonnenterne, derved, at man skabte et Grundlag for en Sammenslutning, hvori Andelstanken var det bærende Princip. Kommissionen udarbejdede ogsaa et Forslag i saa Henseende, men dette